

Kultūras ministrija

Izpilddirektoru sanāksme Kultūras ministrijas aktualitātes

D.Vilsone

KM Valsts sekretāre

07.03.2025.

Kultūras ministrija

Arhitektūras likums

Statistika/Finanšu uzskaite

ES Fondu aktualitātes

Kultūras ministrija

Arhitektūras likums

Arhitektūras likums attiecas uz visiem arhitektiem un ainavu arhitektiem.

Likuma mērķis ir radīt nosacījumus augstas kvalitātes būv kultūras, arhitektoniski telpiskās vides un kultūrainavas veidošanai un pārvaldībai, lai nodrošinātu ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā klimatnoturīgā vidē ar kultūras, sociālo, ekonomisko un dabas ilgtspēju.

Likums nosaka **kvalitatīvas arhitektūras principus** un par to īstenošanu atbildīgās personas, nosaka **vietējās pašvaldības kompetenci un pilsētas arhitekta lomu**, definē **arhitekta un ainavu arhitekta profesijas un to pašpārvaldes kārtību (Latvijas Sertificētu arhitektu kolēģija)**.

Šobrīd likumprojekts – tiek gatavots trešajai saskaņošanai TAP

Kultūras ministrija

Arhitektūras likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi (termini, mērķis, darbības jomas, principi)

II nodaļa Atbildīgās institūcijas un pilnvarotās nevalstiskās organizācijas

5. Nacionālā arhitektūras padome

6. Vietējās pašvaldības kompetence

7. Pilsētas arhitekts

8. Profesionālās radošās organizācijas

III nodaļa Profesionālā darbība (Arhitekta un ainavu arhitekta profesionālā darbība)

IV nodaļa Arhitektūras, ainavu arhitektūras un pilsētplānošanas konkursi, māksla un dizains publiskajās būvēs

V nodaļa Latvijas Sertificētu arhitektu kolēģija

VI nodaļa Sertificēts arhitekts un sertificēts ainavu arhitekts

Kultūras ministrija

Arhitektūras likums

- **Vietējās pašvaldības kompetence** – tiek nostiprināta pašvaldības kompetence un tvērums kvalitatīvas dzīves vides veidošanā. Ar likumu tiek **nostiprināta** jau iedibinātā struktūra.
- Pašvaldībai būs **lielākas iespējas** un **elastīgāka pieeja**, kā arī **pamatojums** izvirzīt kvalitātes prasības attīstības plānošanas un būvniecības iecerēm atbilstoši sabiedrības interesēm.
- Valstspilsētās izveido **pilsētas arhitekta amata vietu vai institucionālo struktūru**. Citās pašvaldībās – nav obligāts pienākums.

Pilsētas arhitekts:

- pārrauga arhitektūras principu ievērošanu;
- piedalās pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentu darba uzdevumu sagatavošanā un dokumentu izstrādē;
- sniedz atzinumus par attīstības iecerēm (saistošs būvvaldei);
- piedalās pašvaldības arhitektūras konkursu žūrijā.
- **Likums neparedz papildu budžeta izdevumus**, jo veikt pašvaldību struktūrvienību optimizēšanu ir iespējams esošā pašvaldību budžeta ietvaros.

Kultūras ministrija

Arhitektūras likums ar LLPA saskaņotā redakcija 6.pants

Vietējā pašvaldība:

- 1) nodrošina šā likuma 4. pantā noteikto arhitektūras principu ievērošanu teritoriju attīstības plānošanā, pilsētplānošanā, ainavu plānošanā un būvniecībā;
- 2) valstspilsētās izveido pilsētas arhitekta amata vietu vai institucionālo struktūrvienību, šā likuma 7.pantā noteikto funkciju izpildei.
- 3) pamatojoties uz pašvaldības noslēgtu deleģēšanas līgumu pilsētas arhitekts vai 7.panta pirmajā daļā minētās personas var veikt 7.pantā noteiktos uzdevumus arī citās pašvaldībās.
- 4) veicina augstas kvalitātes būvkultūras attīstību un sabiedrības līdzdalību kvalitatīvas dzīves vides veidošanā;
- 5) īsteno kultūrainavas veidošanas un pārvaldības politiku, radot nosacījumus tās aizsardzībai un attīstībai, tai skaitā, izvirzot ainavu kvalitātes mērķus.

Kultūras ministrija

Arhitektūras likums ar LLPA saskaņotā redakcija 7.pants

(1) Pilsētas arhitekts, sadarbojoties ar citiem pašvaldībā nodarbinātiem speciālistiem vai struktūrvienībām, ir atbildīgs par augstas kvalitātes būvkultūras veidošanu pilsētvidē,

(2) Par pilsētas arhitektu var iecelt arhitektu ar nevainojamu profesionālo reputāciju, kura pieredze profesijā ir vismaz 10 gadi.

(3) Noteiktu uzdevumu veikšanai pilsētas arhitekts var rosināt izveidot konsultatīvu padomi,.....

(4) Šī panta pirmajā daļā minētās personas veic šādus uzdevumus:

- 1) pārrauga likumā minēto arhitektūras principu ievērošanu pilsētvidē un publiskajā ārtelpā;
- 2) piedalās pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentusagatavošanā;
- 3) piedalās pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādē,.....;
- 4) sniedz viedokli par pilsētas teritorijas attīstības plānošanas dokumentu projektiem,...;
- 5) piedalās attiecīgās pašvaldības organizēta arhitektūras konkursa žūrijā;

(5) Ja pilsētas arhitekts vai ar to saistītā institucionālā struktūrvienība ir neatkarīga vienība un nav iekļauta būvvaldes sastāvā, pēc nepieciešamības, sniedz atzinumu par attīstības ieceres atbilstību arhitektoniskās kvalitātes principam un pašvaldības noteiktajiem ainavu kvalitātes mērķiem pilsētvidē.

Kultūras ministrija

Budžeta izdevumu funkciju klasifikācija*

Budžetu izdevumu
klasifikāciju
atbilstoši
funkcionālajām
kategorijām

Lieto valsts
budžeta un
pašvaldību
budžeta
plānošanai,
uzskaitei un
pārskatu
gatavošanai.

Budžetu
izdevumus
kodificē atbilstoši
funkcionālajām
kategorijām

**Pašvaldības
klasifikāciju
budžeta
plānošanai
izmanto
atbilstoši
pašvaldības
ieskatiem.**

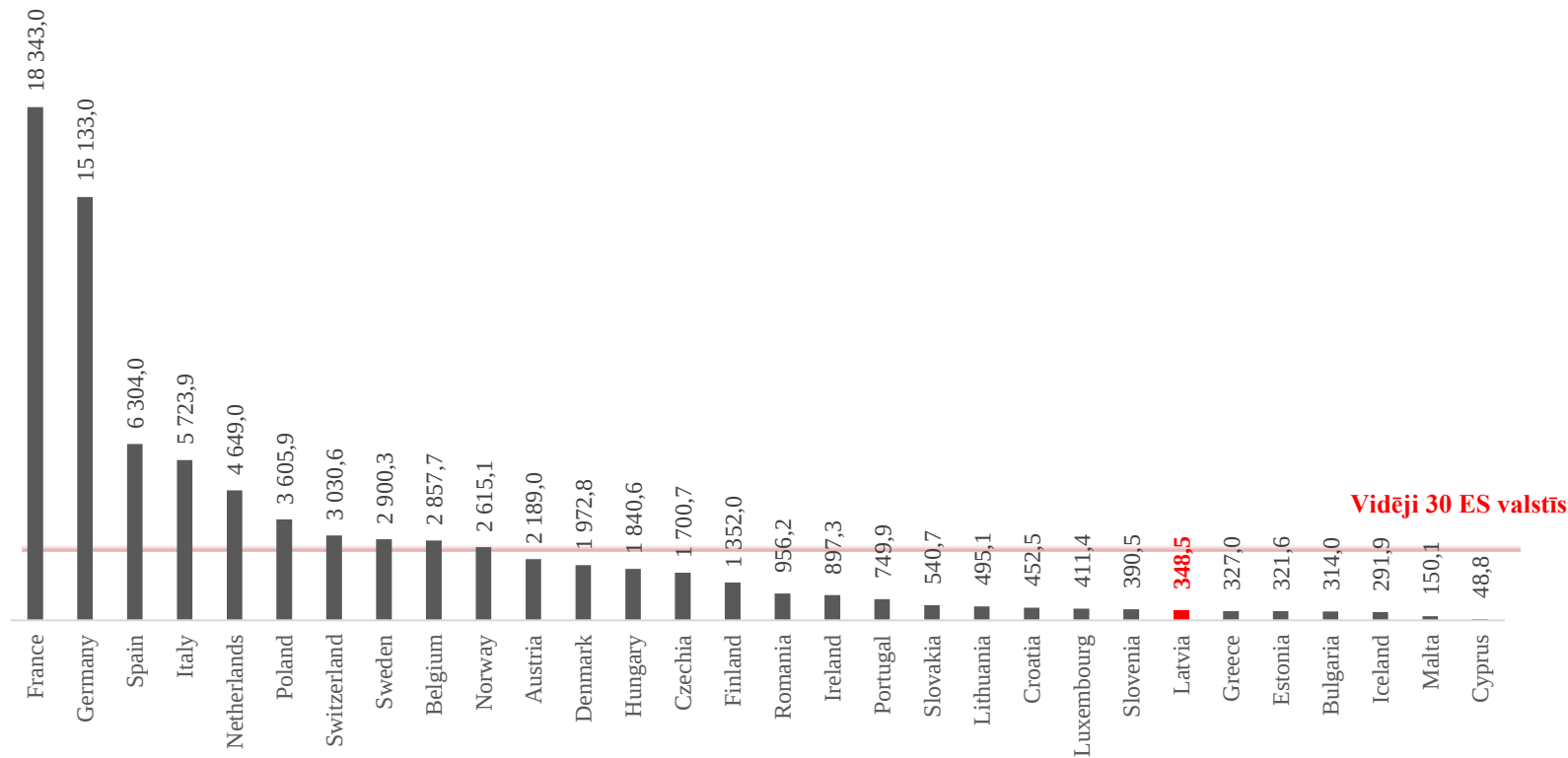
Kultūras ministrija

Ko uzskaita 08.200?

Kopējie izdevumi milj.euro COFOG

08.200 funkcijai, 2022

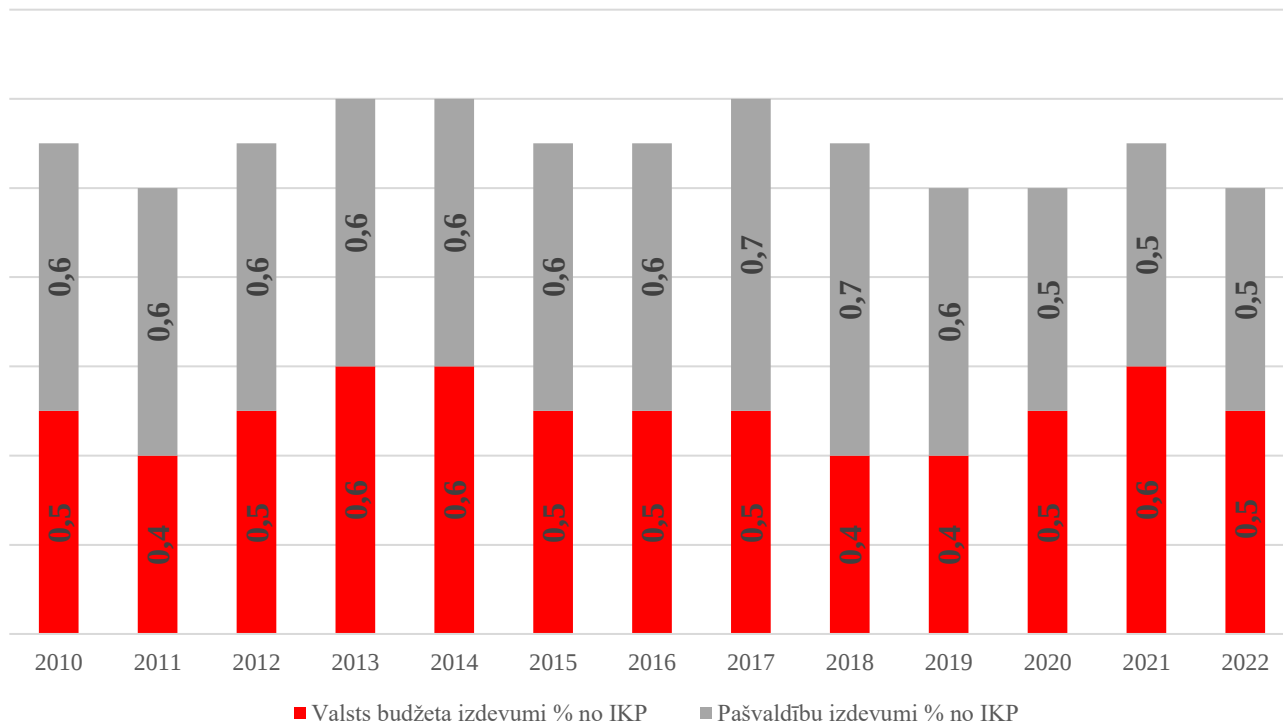

Kultūras ministrija

Latvijas izdevumi kultūrai % no IKP pēc COFOG metodoloģijas

Latvijas IKP 24
vietā no 27 ES
valstīm 2022

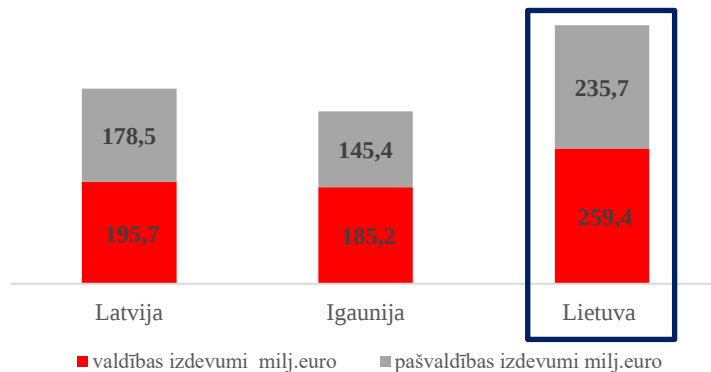
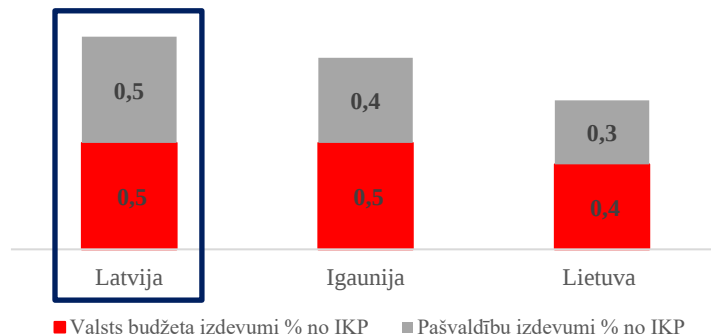
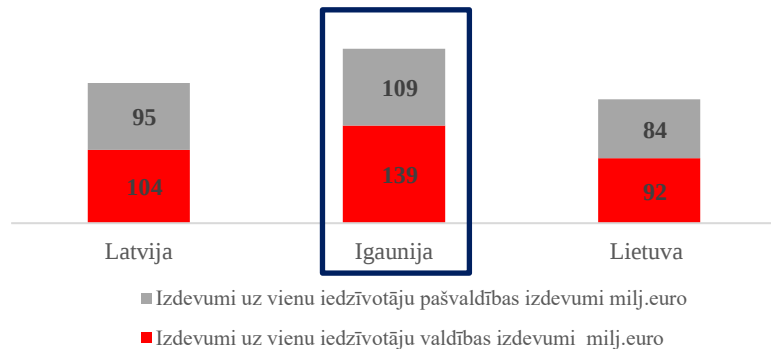

Kultūras ministrija

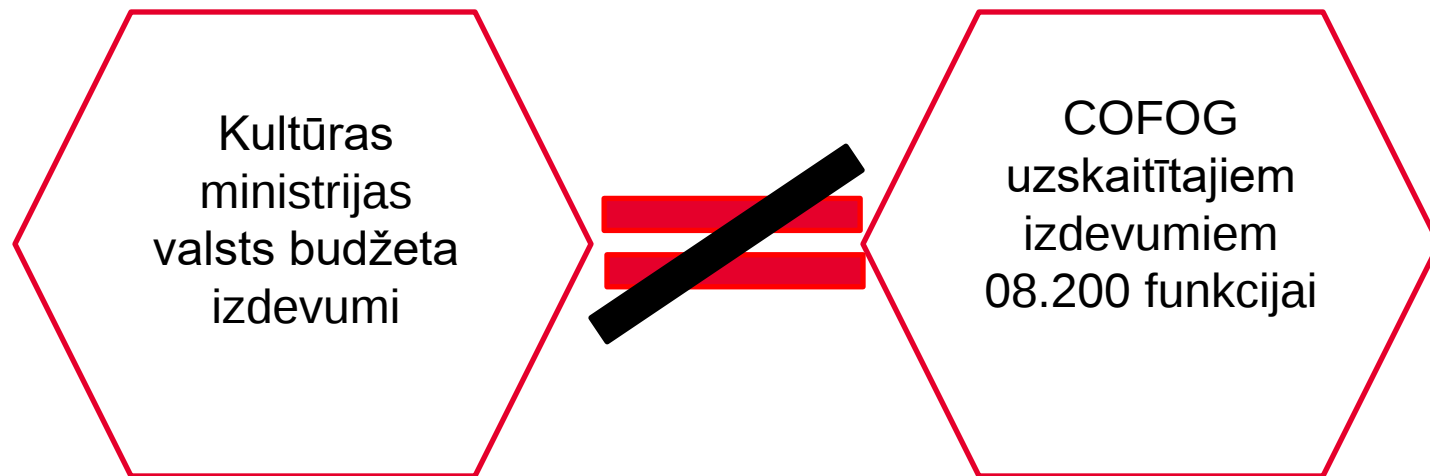
Baltijas dati (2022)

Izdevumi uz vienu iedzīvotāju

Kultūras ministrija

Cofog dati ir ļoti vispārīgi un nesniedz detalizētu pārskatu par praktiskajiem rādītājiem, kas raksturotu nozares sniegumu un tās atdevi.

- Pašvaldības samērā brīvi pieklasificē savus izdevumus kultūrai, piemēram, Kuldīga pilsētas marketinga pasākumus, Ogres dienas centrus utt.
- Tiek ieklasificēti visi Kultūras ministrijas izdevumi, kas gada laikā tiek ieplānoti no LNG.
- Arhīva izdevumi nav klasificējami zem kultūras izdevumiem (MK noteikumiem par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši funkcionālajām kategorijām arhīva izdevumi jāklasificē 01.330 kodā)
- COFOG ieguldījumi jāvērtē kontekstā ar rezultātu:
 - Nodarbināto skaits un vidējās atlīdzības kultūras nozarē Baltijā
 - Infrastruktūras nolietojums
 - Jaunrades rādītājs

Kultūras ministrija

5.1.1.6. pasākums "Kultūras mantojuma saglabāšana un jaunu pakalpojumu attīstība"

04/03/2025

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

5.1.1.6.pasākums

Kultūras mantojuma
saglabāšana un jaunu
pakalpojumu attīstība

Atklāta projektu iesniegumu atlase: **pašvaldībām vai tās izveidotām iestādēm vai pašvaldības kapitālsabiedrībām.**

Pasākuma ietvaros plānotais **kopējais attiecināmais finansējums ir 8 700 000 euro.**

Teritoriālā pieeja: ERAF finansējums katram plānošanas reģionam (izņemot Rīgu) – **1 848 750 euro**

Izmaksas ir attiecināmas:

- no MK noteikumu spēkā stāšanās datuma;
- pamatojošo dokumentu sagatavošanas izmaksas no 2021. gada 1. janvāra.

Kopējie sasniedzamie rādītāji:

- Iznākuma rādītājs: atbalstīto kultūras un tūrisma **objektu skaits** – vismaz 4
- Rezultāta rādītājs: atbalstīto kultūras un tūrisma vietu **apmeklētāji** – vismaz 12 000

5.1.1.6.pasākums

Mērķis un atbalstāmās darbības

MĒRĶIS

Pasākuma **mērķis** ir saglabāt, aizsargāt un attīstīt **valsts nozīmes kultūras pieminekļus**, veicinot objektu piekļūstamību un paplašinot objekta kā ilgtspējīga resursa inovatīvu izmantošanu cilvēka dzīves kvalitātes uzlabošanā un vietējo iedzīvotāju kopienas stiprināšanā.

ATBALSTĀMĀS DARBĪBAS

Valsts nozīmes kultūras pieminekļu atjaunošana, konservācija, pārbūve vai restaurācija;

Jaunu pakalpojumu izveide, paplašinot kultūras mantojuma saturisko piedāvājumu:

- **sabiedriskā apspriešana** objekta darbības satura plānošanā;
- kultūras pakalpojumu izveide **sociāli mazaizsargātām grupām** ar zemu kultūras līdzdalības īpatsvaru;
- ar kultūras mantojuma atjaunošanu saistīto **zināšanu pārnese**;
- mērķa grupas **līdzdalība kultūras pakalpojuma norisē**.

Projekta vadības un īstenošanas nodrošināšana;

komunikācijas un vizuālās identitātes prasību nodrošināšana.

Projekta gatavības pakāpe

Investīcijas plānotas objektā, kas iekļautas attiecīgās pašvaldības **attīstības programmā**;

Projekta iesnieguma iesniegšanas dienā ir apstiprināta atbalstāmā **objekta darbības stratēģija**.

Ir izstrādāta **izdevumu un ieguvumu analīze**, ja projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir vismaz 1 000 000 *euro*;

Veikts **vides pieejamības novērtējums**, un izstrādāti objekta vides piekļūstamības risinājumi, tai skaitā universālā dizaina risinājumi, piesaistot jomas ekspertus.

Minimālā būvniecības dokumentu gatavības pakāpe:

Vismaz vienai projekta ietvaros plānotai būvniecības darbībai sagatavota **atjaunošanas darbu koncepcija, projektēšanas uzdevums** par būvniecības ieceres dokumentu sagatavošanu un iesniegta indikatīva būvdarbu **izmaksu aplēse** (tāme);

Atjaunošanas darbu koncepcija ir saskaņota ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi

2021.-2027.

5.1.1.6. PASĀKUMA INDIKATĪVAIS LAIKA GRAFIKS

01

Marts

Projektu
iesniegumu atlases
izsludināšana

02

Jūnijs

Projektu
iesniegumu
iesniegšana

03

Septembris

Projektu
iesniegumu
apstiprināšana

04

Oktobris

Projektu
īstenošanas
uzsākšana

Kultūras ministrija

4.3.2.SAM

KULTŪRAS UN TŪRISMA LOMAS PALIELINĀŠANA EKONOMISKAJĀ ATTĪSTĪBĀ, SOCIĀLAJĀ IEKĻAUŠANĀ UN SOCIĀLAJĀS INOVĀCIJĀS

04/03/2024

4.3.2.SAM

"Kultūras un tūrisma lomas palielināšana ekonomiskajā attīstībā, sociālajā iekļaušanā un sociālajās inovācijās"

MĒRĶIS

Specifiskā atbalsta mērķis ir uz **sociālo iekļaušanu orientēta** un mērķa grupas vajadzībās balstīta **kultūras piedāvājuma** veidošana, kas rada pozitīvu ietekmi uz vietējām kopienām un veicina dialogu ar **sociāli mazaizsargātām sabiedrības grupām** un ar kultūras pakalpojumu starpniecību mazina sociālo nevienlīdzību un stiprina kopienas kultūras identitāti

Atbalstāmās darbības:

- uz sociālo iekļaušanu orientētu **kultūras pakalpojumu attīstība** un pielāgošana **sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām** un pakalpojuma īstenošana;
- profesionālo **kompetenču pilnveidošana**, attīstot prasmes, kas nepieciešamas kvalitatīvu, mērķauditoriju vajadzībā balstītu pakalpojumu sniegšanai
- **sadarbība stiprināšana** un jaunu sadarbības veidu attīstībai ar kultūras organizācijām un citu jomu (piemēram, sociālās, veselības) pārstāvjiem, kā arī ar vietējām kopienām;
- **kultūras infrastruktūras pielāgošana**, ja tas ir nepieciešams iekļaujoša un inovatīva kultūras pakalpojumu attīstīšanai un kultūras norišu vides piekļūstamības uzlabošanai.

4.3.2.SAM

PROJEKTA IESNIEDZĒJS

PROJEKTA IESNIEDZĒJS

Biedrība, nodibinājums un cita privāto tiesību juridiska persona, valsts iestāde, atvasināta publiska persona, pašvaldības iestāde vai valsts un pašvaldības kapitālsabiedrība, **kuras pamatdarbība ir kultūras vai radošajā nozarē**

Pašvaldība, kas:

- projekta īstenošanai piesaista **sadarbības partneri**, kura pamatdarbība ir **kultūras vai radošajā nozarē**;
- projekta iesniegumu iesniedz tādas **pašvaldības kultūras iestādes vārdā**, kura reģistrēta ar vienoto pašvaldības reģistrācijas numuru un kuras pamatdarbība ir kultūras vai radošajā nozarē.

4.3.2.SAM

FINANŠĒJUMS un SASNIEDZAMIE RĀDĪTĀJI

FINANŠĒJUMS

Projektu iesniegumu atlasei pieejamais finansējums – **14 922 139 euro**;

Viena projekta ERAF finansējuma apmērs **170 000 euro – 850 000 euro**;

Projekta izmaksas ir attiecināmas no noteikumu spēkā stāšanās dienas.

Katrā plānošanas reģionā tiek atbalstīts **vismaz viens projekta iesniegums**, kas atbilst specifiskā atbalsta īstenošanas nosacījumiem.

KOPĒJIE RĀDĪTĀJI

Iznākuma rādītājs: atbalstīto kultūras un tūrisma **objektu skaits** – vismaz 11

Rezultāta rādītājs: atbalstīto kultūras un tūrisma vietu **apmeklētāju skaits** – vismaz 16 500

4.3.2.SAM

Projekta gatavības pakāpe

BŪVNICĪBAS DOKUMENTI:

Visām paredzētajām būvniecības darbībām sagatavots **projektēšanas uzdevums** par būvniecības ieceres dokumentu sagatavošanu vai iesniegta **būvvaldes izziņa**, kas apliecina, ka iepriekš minētie dokumenti nav nepieciešami, un iesniegta indikatīva būvdarbu izmaksu aplēse (tāme).

IZDEVUMU UN IEGUVUMU ANALĪZE

- ja projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir vismaz 1 000 000 euro;
- ja projekta iesniedzējs pretendē uz komercdarbības atbalstu saskaņā ar regulas Nr. [651/2014](#) 53. pantu.

ORGANIZĀCIJAS DARBĪBAS STRATĒGIJA

- nosaka vidēja termiņa **darbības mērķus**;
- apraksta **mērķa grupas** (sociāli mazaizsargāto grupu) vajadzības;
- **kultūras pakalpojumu apraksts**, tai skaitā pakalpojumu apraksts sociāli mazaizsargātām grupām ar zemu kultūras līdzdalību;
- **sociālekonomisko ieguvumu apraksts**: samazināta dalības maksa, mērķa grupas/u garīgās un fiziskās labklājības uzlabošana, sociālo prasmju attīstība un līdzdalību sabiedriskajos procesos, ietekme uz kopienas labbūtību, sadarbības starp dažādām mērķa grupām attīstībām.

2021.-2027.

4.3.2.SAM INDIKATĪVAIS LAIKA GRAFIKS

01

MARTS/APRĪLIS

Projektu
iesniegumu atlasē
izsludināšana

02

JŪNIJS/JŪLIJS

Projekta
iesniegumu
iesniegšana

03

OKTOBRIS

Lēmums par
projektu
apstiprināšanu

04

NOVEMBRIS

Projektu
īstenošanas
uzsākšana

Kultūras ministrija

Paldies!

